

**C-KATEGOORIA JA C1- ALAMKATEGOORIA MOOTORSÕIDUKIJUHI
ETTEVALMISTAMISE TÄIENDUSÕPPE ÕPPEKAVA (ELEKTROONILINE
ÕPPEVORM)**

Sõiduõppe OÜ autokool

Õppekavarühma nimetus: Transporditeenused

Õppeasutus: Sõiduõppe OÜ, registrikood: 12012876, ettevõtte aadress: Kalda tee 30, Tartu.

Õppekava kinnitamise kuupäev: 01.10.2023

Õppeviis: e-õpe (elektrooniline õppekeskkond), iseseisev õpe

Elektrooniline õppekeskkond: Teooria.ee õppekeskkond (väljatöötanud OÜ Teooria ja liiklusspetsialistid). Keskkond sisaldab: üle 1200 teooriaküsimuse(võimalik lahendada mh. teemade kaupa, oma vigadel põhinedes jm.), videoloengud vastavalt õppekavajärgsetele teemadele, lisamaterjal- märgid, valdkonda tutvustavad ja silmaringi avardavad lisamaterjalid, „3d“ ringristmikud, õppekaardid. Lisaks vahe - ja lõpukontrollide võimalus. Suhtlusvõimalus kooliga ja teised õppekeskkonnalt seadusega nõutud lahendused.

Koolituse liik: Kursus

Õppetöö keeled: eesti, vene

Kontrollivorm: eksam

Hindamiskriteeriumid: Koolitus lõpeb teooria- ja sõidueksamiga. Teooriaeksami temaatika vastab MKMi määruse nr 50 „Mootorsõidukijuhhi eksamineerimise, talle juhtimisõiguse andmise kord ja juhiloa vormid ning nõuded eksamisõidukitele“ lisas 2 toodud temaatikale. Eksam korraldatakse testide vormis. Hindamissüsteem: sooritatud/mittesooritatud. Eksam koosneb 45st ühe õige vastusega küsimusest, millest 12 küsimust käsitlevad liiklusohutust. Eksam arvatakse sooritatuks, kui õigete vastuste arv on vähemalt 40, kusjuures liiklusohutusteemalistes küsimustes ei tohi olla üle 1 vea. Küsimustele vastamiseks antakse kuni 45 minutit. Sõidueksamile lubatakse õppur pärast teooriaeksami edukat sooritamist. Sõidueksam võetakse vastu kahes järgus. Eksami esimeses järgus hinnatakse MKMi määruse nr 50 „Mootorsõidukijuhhi eksamineerimise, talle juhtimisõiguse andmise kord ja juhiloa vormid ning nõuded eksamisõidukitele“ lisas 3 toodud harjutuste sooritamist. Hindamine toimub vastavalt samas lisas toodud reeglitele. Eksami teises järgus kontrollitakse eksamineeritava oskust sõidukit iseseisvalt, ohutult, säästlikult ja sujuvalt juhtida erineva liiklustihedusega asula- ja asulavälistel teedel. Sõidueksam hinnatakse lähtudes MKMi määruse nr 50 „Mootorsõidukijuhhi eksamineerimise, talle juhtimisõiguse andmise kord ja juhiloa vormid ning nõuded eksamisõidukitele“ lisas 3 ja 4 toodud nõuetest. Hindamissüsteem: arvestatud (A) / arvestatud märkustega (AM) / mittearvestatud (MA). Eksam arvatakse sooritatuks (A või AM), kui eksamineeritava sõiduoskused on piisavad, et sooritada vajalikke harjutusi ning juhtida sõidukit kindlalt, ohutult ja iseseisvalt. Sõidueksam loetakse mittesooritatuks, kui eksamineeritav tekitab mis tahes harjutuse sooritamise käigus liiklusohutliku olukorra, ohustab inimest või sõidukit, sõidab vastu tähiskoonust või väljub koonustega tähistatud või joonitud

ala piiridest. Samuti lõpeb sõidueksamil hindamine, kui juhtimisel esineb vigu ja loomult ohtlikku käitumist, mis võib ohustada eksamisõidukit, selles sõitjaid või teisi liiklejaid.

Eesmärgid: Koolituse eesmärk on anda tulevasele sõidukijuhile teadmised, oskused ja hoiakud liikluses käitumiseks kooskõlas C-kategooria mootorsõiduki juhile kehtestatud kvalifikatsiooninõuetega. Koolituse eesmärk on samuti luua eeldused juhi vastutustundliku liikluskäitumise ning ohutu, iseseisva, teisi liiklejaid arvestava ja keskkonda säästva käitumise kujunemiseks.

Õppetöö korralduslikud alused: Koolitus vastab liikluseaduse, MKMi määruse nr 60 „Mootorsõidukijuhil ettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõidukijuhil ettevalmistamise õppekavad“ ning MKMi määruse nr 54 „Nõuded mootorsõidukijuhil koolitaja õppevahenditele, õppeväljakutele ja õppesõidukitele“ nõuetele. Juhi ettevalmistus toimub täiendusõppe korras liiklusteooriaõppe ja õppesõitude vormis. Koolitust viivad läbi vähemalt keskharidusega õpetajad, kes omavad kehtivat mootorsõidukijuhil õpetaja tunnistust. Koolituse lõpetanu saab koolituskursuse tunnistuse. Õpingute alustamiseks peab õppur õppetöö alustamise ajaks olema vähemalt 20,5-aastane (ei laiene kaitseväge koolitustele), vähemalt pool aastat omama B-kategooria mootorsõiduki juhiluba (esmane juhiluba ja piiratud juhtimisõigus arvesse ei lähe) või üheaegselt omandatud B-kategooria ja C1-alamkategooria auto juhiluba ning omama C-kategooria mootorsõiduki juhtimist lubava märkega kehtivat tervisetõendit. CE-kategooria sõiduõpet on võimalik alustada samuti üksnes pärast C-kategooria juhtimisõiguse saamist. Liiklusteooriaõppe maht on vähemalt 20 tundi, tegelik maht on individuaalne. Aineid läbitakse üldjuhul õppekavas toodud järjestuses. Auditorse õppevormi asemel kasutame elektroonilist õppevormi. Elektroonilise õppevormi osakaal kuni 100%. Õppetöö raames antakse iseseisev töö, mille eesmärk on materjali süvendatud õppimine ja teadmiste kinnistamine. Iseseisva töö osakaal on individuaalne. Õppesõitude minimaalne maht on 10 sõidutundi, tegelik maht on individuaalne. Õppesõitu korraldatakse nõuetekohase õppesõidukiga. Ühe sõidutunni pikkus on 45 minutit. Iga õppesõidu lõpus märgib õpetaja õpingukaardile õppesõidutundide arvu ja hinnangu (kirjaliku tagasiside) õpilase oskuste kohta. Lisaks võib õpetaja hinnata sõidutunnil omandatud õpiväljundeid (hindamissüsteem on arvestatud / mittearvestatud). Õppesõitude teemad läbitakse üldjuhul õppekavas toodud järjestuses. Õppesõitude teemad läbitakse üldjuhul õppekavas toodud järjestuses. Sõiduõppe aine „Sõiduki juhtimine õppeplatsil“ toimub õppeväljakul. Linnaliiklusesse lubatakse õppur pärast õppeainete „Sõiduki käsitlemine“ ja „Sõiduki juhtimine õppeplatsil“ läbimist. Jätkuõppe kaudu valmistatakse ette juhtimisõiguse taotlejaid, kes ei ole riiklikku sõidueksami kolme korraga sooritanud. Selle eesmärk on juhi süvendatud ettevalmistamine, et tagada vajalike teadmiste ja oskuste omandamine. Õpilane peab esitama koolitajale viimase kolme sõidueksami kaardid. Juhi jätkuõppe toimub üldjuhul õppesõidu vormis, selle sisu määrab sõiduõpetaja, lähtudes sõidueksami mittesooritamise põhjustest. Jätkuõppe minimaalne maht on kaks sõidutundi.

Õppeväljak: Kõvakattega nõuetele vastav õppeväljak. Väljak vastavuses „Nõuded mootorsõidukijuhil koolitaja õppevahenditele, õppeväljakutele ja õppesõidukitele“, § 4 kehtestatud määruses sätestatule.

Õppesõiduk: Õppesõiduk vastavuses „Liiklusseaduse” § 100 lõike 7 alusel kehtestatud määruses sätestatud eksamisõiduki ja juhi varustuse nõuetele.

Koolitaja: Mootorsõidukijuhi õpetaja vastab mootorsõidukijuhi õpetaja kvalifikatsiooninõuetele vastavalt „Liiklusseaduse” §118 toodule.

Mootorsõidukijuhi **täiendusõppe koolituse (C-kategooria) õppetöö mahud** akadeemilistes tundides:

	Liiklusteooriaõpe õppetundides	Õppesõit sõidutundides
Õppetöö maht elektroonilise õppe keskkonnas	20 (100%)	
Õppesõidu maht		10

Jätkuõpe			
Teoriaõpe		Sõiduõpe	
Teema	Õppetunde	Teema	Sõidutunde
JÕ. Jätkuõpe	vajaduse korral (õppemaht määratakse individuaalselt)	JÕ. Jätkuõpe	2 Kokku jätkuõppes vähemalt 2 sõidutundi

Õppekava koostamise alus: Majandus- ja kommunikatsiooniministri määrus nr 60 „Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavad“

Juhi ettevalmistamine peab õpilasele andma teadmised, oskused ja hoiakud liikluses käitumiseks vastavalt taotletava kategooria mootorsõiduki juhile kehtestatud kvalifikatsiooninõuetele.

Juhi ettevalmistamise eesmärgiks on luua eeldused:

- 1) vastutustundliku juhi liikluskäitumise kujunemiseks;
- 2) juhi ohutu, iseseisva, teisi liiklejaid arvestava ja keskkonda säästva käitumise kujunemisele.

Täiendusõppe koolituskursusele võetakse õppima C-kategooria mootorsõiduki juhtimisõigust taotlev isik, kes:

- 1) omab mootorsõidukijuhi tervisetõendit C-kategooria auto juhtimist lubava märkega;
- 2) C-kategooria auto juhtimisõiguse taotlemisel on omanud vähemalt pool aastat B-kategooria või üheaegselt omandatud B-kategooria ja C1-alamkategooria auto juhiluba arvestades kursusele taotluse esitamise kuupäevast;

- 3) C-kategooria auto juhtimisõiguse taotlemisel on õppetöö alustamisel vähemalt 20,5 aastat vana

ÕPPEKAVA STRUKTUUR, ÕPPE KESTUS JA KORRALDUS

Liiklusteooriaõppe ja õppesõidu tundide ülesehitus ning vahelduvus peavad tagama õppekavas ettenähtud teadmiste ja oskuste omandamise ning õpilase ettevalmistamise vastavalt juhi liiklusalastele kvalifikatsiooninõuetele.

Liiklusteooriaõppe ja õppesõidu ühe õppetunni arvestuslik kestus on 45 minutit. Korraga on teooria- ja sõiduõpet lubatud läbi viia kestusega kuni 90 minutit. Iga 90-minutilise ajavahemiku kohta peab õpetaja ja õpilase jaoks olema katkematu puhkepaus vähemalt 15 minutit, mille jooksul õppetegevust ei toimu.

Teooriaõpe ja sõiduõpe hõlmavad järgmisi teooriaõppe ja sõidutundide teemasid vähemalt alltoodud mahus. Mootorsõidukijuhi **täiendusõppe koolituse (C-kategooria ja C1-alamkategooria) õppekava struktuur ja maht** akadeemilistes tundides:

Teooriaõpe		Sõiduõpe	
	Õppetunde		Sõidutunde
Liiklusreeglid ja käitumine liikluses		Sõiduki käsitlemine	
Sõiduki tundmine			
Liiklusohutus		Sõiduki juhtimine õppeplatsil	
Liikluspsühholoogia			
Liiklusalased seaduse ja määrused		Sõiduki juhtimine liikluses	
Veoautojuhi töö		Sõiduki juhtimine erioludes	
Minimaalne õppetundide arv		20	

Jätkuõpe			
Teooriaõpe		Sõiduõpe	
Teema	Õppetunde	Teema	Sõidutunde

JÕ. Jätkuõpe	vajaduse korral (õppemaht määratakse individuaalselt)	JÕ. Jätkuõpe	2 Kokku jätkuõppes vähemalt 2 sõidutundi
--------------	--	--------------	---

Veebipõhise teooriaõppe läbimist kinnitab elektroonilises õppekeskkonnas Teooria.ee positiivsele tulemusele sooritatud eksam. Vajadusel määratakse sõidutundide kogumaht sõiduõppe individuaalses õppekavas.

Juhi koolitaja võib sõltuvalt õppekorraldusest, õpetamise metoodikast ja tingimustest muuta teemade käsitlemise järjestust ja teemasid lisada.

Enne järgmise teema juurde minekut võib õpilaste teadmisi ja arusaamist käsitletud teemast hinnata teadmiste kontrolliga.

Koolitusel õpitu kinnistamiseks ja materjali kordamiseks võib õpilasele ette näha iseseisva töö. Õpilane teeb iseseisva töö õpetaja soovitustest lähtudes ja neile tuginedes. Iseseisva töö tulemusi kontrollib õpetaja.

Juhendaja kaasamine on erandlik. Juhendajaks võib olla vaid isik, kes vastab liikluseaduse § 109 vastavatele tingimustele, ja kellel on kehtiv juhendaja tunnistus.

Nõuded õpingute lõpetamiseks

Teoriaõpe: teadmiste kontroll autokooli klassiruumis või veebikeskkonnas.

Sõiduõpe: sõiduuskuse kontroll.

Täiendusõppe läbimist tõendab koolituskursuse tunnistus ning koolitaja elektrooniliselt esitatud koolituskursuse tunnistuse andmed liiklusregistris.

Õppekava koostaja:

Mart Laanemäe

Mart Laanemäe - juhatuse liige

e-post: soiduoppe@gmail.com

telefon: +372 53482566

1. TÄIENDUSÕPPE C-KATEGOORIA KOOLITUS

1.2 Teooriaõpe

T 1	Liiklusreeglid ja käitumine liikluses
Õppe sisu	Vastavate teemaloengute läbimine, sh: <ul style="list-style-type: none">• Videoloengud• Dokumendid• Slaidid• Testid
Õpiväljundid	<p>Liiklusreeglite õppe eesmärk on:</p> <ul style="list-style-type: none">• süvendada liiklusreeglite tundmist, kindlustamaks lugupidavat hoiakut teiste liiklejate ning looduskeskkonna suhtes;• taotleda ohutu liiklemise põhimõtete omaksvõttu;• arendada riskiteadlikkust;• arendada objektiivse enesehinnangu võimet. <p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none">• oskab selgitada järgmisi mõisteid:<ul style="list-style-type: none">○ anda teed;○ eesõigus;○ peatumine;○ parkimine;○ hädapeatumine;○ manööver;○ möödasõit;○ pööre;○ ümberpõige;○ liiklusõnnetus;○ sõidukite kategooriad, millesse jaotatakse autod ja mootorrattad juhtimisõiguse alusel;○ sõiduk, mootorsõiduk, auto, mootorratas, haagis, poolhaagis, kerghaagis, autorong, ühissõiduk, jalgratas, mopeed, traktor jt liikurmasinad;○ autode liigitus kategooriate ja tüübi järgi;○ esmane juhiloa omanik ja piiratud juhtimisõigus;○ halb ja piiratud nähtavus, pimed aeg;○ liikleja, juht, sõitja, jalakäija;○ liikluskorraldusvahend;○ tee, sõidutee, peatee, sõidurada, sõidurida, eraldusriba, kõnnitee, teepeenar, ülekäigurada, jalgrattatee;○ teega külgnev ala;○ asula;

	<ul style="list-style-type: none"> ○ tegelik mass; ○ tühimass; ○ registrimass; ○ teljekoormus; ○ valmistajakiirus; ● teab liikluse reguleerija ja pädeva ametiisiku vastavaid õigusi ja kohustusi; ● oskab selgitada pildi abil reguleerija märguandeid, nende tähendusi ja lubatud liikumissuundi nende korral; ● oskab selgitada foori tulede kõiki tähendusi ja lubatud liikumissuundi nende korral; ● oskab selgitada kõikide liiklusmärkide ja lisateatetahvlite tähendusi; ● oskab selgitada liiklusmärkide mõjupiirkondi; ● oskab selgitada joonistel teekattemärgiste ja püstmärgiste tähendust; ● oskab selgitada, kuidas anda hoiatusmärguannet suunatudedega ja käega enne sõidu alustamist, pööret, ümberreastumist või ettekavatsetud peatumist; ● oskab selgitada ohte, mis võivad tekkida väära suunamärguande korral; ● oskab põhjendada, miks hoiatusmärguanne ei anna juhile eesõigust; ● oskab selgitada, millal kasutada ohutulesid ja ohukolmnurka; ● oskab selgitada pidurdamis- ja peatumismärguande vajadust; ● oskab kuidas piduritule(de) rikke korral seda käemärguandega asendada; ● oskab selgitada, millal ja kuidas tohib anda helisignaali; ● oskab selgitada, millal ja kus antakse valgussignaali sõiduki põhitulede vilgutamisega. ● oskab kirjeldada: <ul style="list-style-type: none"> ○ sõiduki paiknemist asulas ja asulavälisel teel; ○ ristmikku ületava sõiduki paiknemist enne ristmikku, ristmikul ja pärast ristmikku; ○ sõiduki paiknemist enne ja pärast vasak- või tagasipööret; ○ otse sõitva sõiduki paiknemist; ○ sõiduki paiknemist enne ja pärast parempööret; ○ millised sõidurajad on eraldatud ühissõidukitele; ○ trammiteel sõitmise korda; ○ sõitmist sõidukireas ja sõidurajal, arvestades sõiduki laiust ja vajalikku külgvahet; ● oskab selgitada ohutu pikivahe vajadust eri liiklusoludes; ● oskab selgitada millest sõltub ohutu pikivahe; ● oskab kirjeldada: <ul style="list-style-type: none"> ○ teeandmise kohustuse ja eesõiguse kasutamise omavahelist seost;
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> ○ kuidas peab tegutsema juht, kellel on teeandmiskohustus; ○ joonise abil juhi tegutsemist seal, kus puuduvad liikluskorraldusvahendid (kehtib parema käe reegel); ○ juhi tegutsemist, kui alustatakse liikumist sõidutee äärelt või teepeenralt; ○ juhi tegutsemist, kui sõidetakse teele teega külgnevalt alalt; ○ juhi tegutsemist, kui kasutatakse kiirendusrada; ○ juhi tegutsemist pöördel ristmikult välja sõites; ○ juhi tegutsemist, millega ta peab arvestama, kui ühissõiduk väljub tähistatud ○ peatusest; ○ juhi tegutsemist väljasõidul peateele; ● oskab selgitada: <ul style="list-style-type: none"> ○ möödasõidu ja möödumise erinevust; ○ ohutuks möödasõiduks (möödumiseks) vajalikke tingimusi; ○ ohte möödasõidu (möödumise) üksikutel etappidel; ○ vajalikke piki- ja külgvaheid; ○ millest sõltub möödasõidutee pikkus; ○ näidete varal möödasõidu- või möödumistee pikkuse muutumist sõidukite ○ mitmesuguse sõidukiiruse ja pikkuse korral; ○ miks on möödasõit (möödumine) mõnedes kohtades ja olukordades keelatud; ● oskab selgitada ohte ja teadma, miks ja kus ning mis olukorras ei tohi eessõitvast sõidukist mööduda, st: <ul style="list-style-type: none"> ○ piiratud nähtavusega teelõigul; ○ kui tagasõitja on alustanud möödasõitu; ○ kui eessõitev juht annab vasaksuunamärguande; ○ vastutuleva sõiduki korral, kui tegu on riskiga; ○ reguleerimata ülekäigurajal; ○ raudteeülesõidukohal ja vahetult enne seda; ○ ristmikul ja ristmiku vahetus läheduses sellele suubuval teel, märkida erandid, millal möödasõit on lubatud. ● põhjendada ja teadma kohti, miks ja kus ning mis olukorras ei tohi eessõitvast sõidukist mööduda, s.t: <ul style="list-style-type: none"> ○ piiratud nähtavusega teelõik, kui puudub teekattemärgistus; ○ reguleerimata ülekäigurajad; ○ aeglustusrajad, teepeenar või ühissõiduki peatuskoha teelaiend; ● oskab selgitada ohte, mis tekivad autorongist või puksiirrongist möödasõidul (möödumisel);
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> ● oskab selgitada ohte, mis tekivad pikkadest ja laiadest sõidukitest möödasõidul (möödumisel); ● oskab selgitada kuidas mööda sõita (mööduda) teetöomasinatest; ● oskab selgitada ohte, mis tekivad möödasõidul (möödumisel) kahe rattalistest sõidukitest; ● oskab selgitada kuidas ära tunda aeglasi sõidukeid; ● oskab selgitada sõiduteel liikuvate jalakäijatega seotud ohte; ● oskab kirjeldada kuidas tegutseda vastu sõitva sõiduki korral erisugustes tingumustes; ● oskab selgitada lubatud suurima kiiruse ja oludele vastava kiiruse erinevust; ● oskab tuua näiteid ohuteguritest, mida juht peab arvestama ohutu sõidukiiruse valikul; ● oskab selgitada miks peab sõidukiirus olema väike: <ul style="list-style-type: none"> ○ tihedalt asustatud piirkonnas; ○ kui nähtavus on vähenenud (sõltuvalt päevaajast või ilmaoludest); ○ ristuva liikluse korral või kohtades, kus see võib esineda; ○ järskudes kurvides; ○ tõusuharjal ja teistes piiratud nähtavusega kohtades; ○ pimestumise korral; ○ vastu sõitvate sõidukite korral kitsal sõiduteel; ○ libedal teel; ○ lähenemisel ühissõiduki peatuskohale, kus on sõidukisse sisenejaid või väljujaid; ○ kui sõiduk läheneb lastele, kes on teel või selle läheduses; ○ kui sõiduk läheneb loomadele; ○ teetööde kohas; ○ õnnetuskohast möödumisel; ● oskab nimetada lubatavaid suurimaid sõidukiirusi asulas ja asulavälisel teel; ● oskab nimetada sõidukeid, mille lubatud suurim sõidukiirus on asulas või asulavälisel teel ● kehtestatud piirkiirusest väiksem; ● oskab selgitada peatumise ja parkimise üldisi nõudeid; ● oskab selgitada sõiduki paigutamisel tehtavaid vigu. ● oskab selgitada selgitada, kus ja millisel viisil võib sõidukit peatada: <ul style="list-style-type: none"> ○ asulas ja asulavälisel teel, ka kõnniteel või teepeenral; ○ sõidutee paremal või vasakul äärel; ○ ristmiku läheduses; ○ ülekäiguraja ja jalgrattatee läheduses; ○ raudtee või trammiteega ristumise koha läheduses;
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> ○ tõusuharja või kurvi läheduses; ○ teega külgneva ala sisse- või väljasõidukoha läheduses; ○ ühissõidukipeatuse läheduses; ○ haljasala läheduses; ○ liiklusemärgi või foori läheduses; ○ teekattemärgise läheduses; ● oskab selgitada, kus ja millisel viisil võib sõidukit parkida: <ul style="list-style-type: none"> ○ ristmikul; ○ raudtee või trammiteega ristumise kohas; ○ ühissõidukipeatuses; ○ teega külgneva ala sisse- või väljasõidukohas; ○ tähistatud parkimiskohal; ○ teekattemärgistusel; ○ peateel; ○ aeglustus- ja kiirendusraja läheduses; ○ kõnniteel või teepeenral; ● oskab selgitada: <ul style="list-style-type: none"> ○ kes võib kasutada parkimiskohti, mis on tähistatud lisateatetahvliga „puudega inimese sõiduk“ või teekattemärgisega „puudega inimese sõiduki parkimiskoht“; ○ abinõusid, mida peab rakendama, kui sõiduk jäetakse peatuma või parkima; ○ kohustusi või abinõusid, mida juht peab kasutusele võtma, kui tekib hädapeatumise vajadus; ○ kuidas toimida valvega parkla kasutamisel; ● oskab selgitada ohte, mis tekivad pööretel, tagurdamisel või ümberreastumisel; ● oskab selgitada silmsideme loomise vajadust teise liiklejaga oma kavatsuse selgitamiseks ja teise liikleja kavatsuse mõistmiseks; ● oskab selgitada võimalikke märguandeid, et teatada oma kavatsusest ja teise liikleja kavatsuse mõistmisest. ● oskab selgitada selgitada, kes on vähekaitstud liiklejad ja miks peavad juhid olema nende suhtes eriti tähelepanelikud; ● oskab selgitada miks on jalakäijad, lapsed, vanurid, puuetega inimesed, jalgratturid ja mopeedijuhid teistest vähem kaitstud liiklejad; ● oskab selgitada miks on lastel probleeme ohutu käitumisega liikluses; ● oskab selgitada kuidas liikluskeskkond laste ohutust mitmel moel mõjutab; ● oskab selgitada joonise abil laste võimalikke tegevusi liikluses; ● oskab selgitada erilisi ohte sõidu alustamisel, pööretel ja tagurdamisel, kui läheduses on lapsi;
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> ● oskab selgitada kuidas juht võiks ette näha olukordi ülekäigurajal või jalgrattateel; ● oskab selgitada milline on ohutu sõit ülekäiguraja ja jalgrattatee ületamisel mitmesuguse liiklustiheduse korral; ● oskab selgitada probleeme, mis halvendavad vanurite ja nägemis-, kuulmis-, liikumis- ning vaimupuudega inimeste liikumisvõimalusi; ● oskab selgitada milline on ohutu sõit möödumisel vähekaitstud liiklejatest; ● oskab selgitada juhi kohustusi sõiduteel vastutulevate jalakäijate ning jalgratturite või mopeedijuhtidega kohtumisel; ● oskab selgitada juhi kohustusi sõitmisel kõnniteele või teepeenrale, kui seal on teisi liiklejaid; ● oskab selgitada juhi kohustusi ühissõidukisse sisenejate ja sellest väljujate suhtes; ● oskab näidata ja kirjeldada neid ohutusseadmeid ja liikluskorraldusvahendeid, mis võivad olla tee ja rööbastee ristumise kohal; ● oskab selgitada ohte, mis võivad tekkida, kui ohutusseadmed ei tööta või asjakohased liikluskorraldusvahendid puuduvad; ● oskab selgitada kuidas jaotada tähelepanu, kui juht läheneb raudteele või trammiteele; ● oskab selgitada kasutatavate liikluskorraldusvahendite tähendusi; ● oskab selgitada kasutatavate märguvalgustite ja fooride tähendusi; ● oskab selgitada tegureid, mis mõjutavad kiiruse valikut lähenemisel raudteele või trammiteele; ● oskab selgitada käitumist eri ristumiskohtade ületamisel; ● oskab selgitada näidata kohti, kus tuleb seisma jääda lähenevale raudteesõidukile tee andmiseks, kui on olemas tõkkepuu, ja siis, kui seda ei ole; ● oskab selgitada juhi tegevust hädapeatuse korral raudteeülesõidukohal või trammiteel; ● oskab selgitada tulede kasutamise nõudeid mitmesugustes tee- ja ilmaoludes; ● oskab selgitada tulede ebaõige kasutamise ohtlikke tagajärgi; ● oskab selgitada pukseerimise mooduseid ja tingimusi; ● oskab selgitada pukseeriva sõiduki ja selle juhi nõudeid; ● oskab selgitada pukseeritava sõiduki ja selle juhi nõudeid; ● oskab selgitada ühenduslüli nõudeid; ● oskab selgitada pukseerimisel osalevate juhtide kohustusi ja omavahelisi kokkulepituid märguandeid; ● oskab selgitada millistel juhtudel on pukseerimine keelatud; ● oskab selgitada tuua näiteid ohtudest, mis on seotud pukseerimisega;
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> ● tunneb autorongi tähistamist ja sellega sõitmise iseärasusi ning oskab tuua näiteid ohtudest, mis tekivad autorongiga sõitmisel; ● oskab põhjendada õuealal kehtivaid juhi ja jalakäija kohustusi; ● oskab põhjendada kehtestatud piiranguid ja nende vajadust; ● oskab selgitada kiirteele sõitmise iseärasusi võrreldes muu maanteeliiklusega; ● oskab selgitada kiirteel liiklemise iseärasusi võrreldes muu maanteeliiklusega; ● oskab selgitada kiirteel liiklejatele kehtestatud keelde; ● oskab selgitada muutsuunaliiklusega teel sõitmise iseärasusi; ● oskab selgitada tunnelis sõitmise, peatumise ja parkimise ning valgustusseadmete kasutamise nõudeid; ● teab jääteel kehtestatud sõidukorda; ● teab jääteel ohutut kiirust ja pikivahet; ● teab ohutusnõudeid sõidul jääteel üle veekogu; ● teab kehtestatud sõidukorda sadamates ja parvlaevade ületuskohtades; ● teab ohutusnõudeid parvlaevadel; ● teab autoga piiripunktide läbimise korda.
Kohustuslik kirjandus	Määrab teooriaõpetaja õpilasele individuaalselt lähtuvalt kaasaegsete õppematerjalide võimalustest.

T 2	Sõiduki tundmine
Õppe sisu	Vastavate teemaloengute läbimine, sh: <ul style="list-style-type: none"> ● Videoloengud ● Dokumendid ● Slaidid ● Testid

Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● oskab selgitada sõidukite liigitust ja jaotust kategooriatesse; ● oskab näidata sõiduki põhiosi: šassii, mootor, toitesüsteem, elektriseadmed, jõuülekanne, rool, pidurid, rattad, lisaseadmed, turvavarustus; ● oskab käsiraamatu abil selgitada sõiduki neid tehnilisi andmeid, mis on vajalikud sõiduki kasutamisel; ● oskab leida registreerimistunnistuselt sõiduki põhiandmeid; ● oskab selgitada, kuidas sõiduki korrapärane kontroll ja hooldus võivad vähendada kütusekulu ja keskkonnakahjulikku mõju; ● oskab selgitada kütuse, õlide ja sõidukipuhastus- ning hooldusvahendite mõju keskkonnale; ● oskab selgitada mootori mehhanismide ja süsteemide vastastikust koostööd; ● oskab tuua näiteid olukordadest, kus esineb vingugaasimürgistuse oht; ● oskab tuua näiteid sellest, kuidas avastada puudusi väljalaskesüsteemis; ● oskab selgitada õlitussüsteemi hooldust; ● oskab selgitada jahutussüsteemi hooldust; ● oskab kirjeldada külma ja sooja mootori käivitamise erisusi; ● oskab kirjeldada käivitussoojendi töö põhimõtet; ● oskab kirjeldada tühikäigul töötamist; ● oskab kirjeldada müra tekkimise põhjusi; ● oskab kirjeldada keskkonnakahjulikku mõju; ● oskab selgitada kütuseliike ja ohutusnõudeid kütuse kasutamisel; ● oskab joonise abil selgitada toitesüsteemide üldehitust ja otstarvet; ● oskab selgitada mootori heitgaaside koostisele esitatud nõudeid ja nende gaaside mõju tervisele; ● oskab selgitada mitmesuguse pihustus kvaliteediga diislikütuse heitgaaside mõju keskkonnale; ● oskab selgitada diislikütuse valikut vastavalt aastaajale; ● oskab näidata joonisel generaatori, generaatoririhma, aku, kaitsmete ja mõõdikute asukohta ning kirjeldada nende otstarvet; ● oskab selgitada aku ebaõige käsitlemise tagajärgi; ● oskab kirjeldada, kuidas kontrollitakse aku vedelikutaset; ● oskab näidata valgustus- ja signalisatsiooniseadmete asukohti, otstarvet, kasutamist ja hooldust; ● oskab näidata auto ja haagise vahelisi elektriühendusi; ● oskab selgitada jõuülekanne skeeme;
--------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> ● oskab näidata joonisel jõuülekande agregaatide asukohta ja kirjeldada nende otstarvet; ● oskab selgitada jõuülekande liiklusohlikke rikkeid; ● oskab selgitada rooli ülesannet, ehitust ja võimalikke rikkeid; ● oskab selgitada võimendiga rooli tööpõhimõtet; ● oskab selgitada roolivõimendi rikete võimalikke tagajärgi; ● oskab selgitada ohte roolivõimendiga auto pukseerimisel; ● oskab kirjeldada rooliajami liiklusohlikke rikkeid; ● oskab selgitada esirataste vale seade tagajärgi; ● selgitada piduriajamite ja -mehhanismide ehitust ning võimalikke rikkeid; ● oskab selgitada õhkpiduri tööpõhimõtet; ● oskab selgitada, kuidas leida pidurite rikkeid; ● oskab selgitada mitmesuguste külmumistõrjukite otstarvet; ● oskab selgitada eri liiki abipidurite (näiteks mootoripiduri) tööpõhimõtet; ● oskab selgitada mittelekkeeruva piduri (ABS) iseärasusi; ● oskab selgitada ohte, mis võivad tekkida õhkpiduriga sõiduki pukseerimisel; ● oskab selgitada mitmesuguste haagistel kasutatavate pidurisüsteemide tööpõhimõtteid; ● oskab selgitada eri rehvitüüpide omadusi ja tähistust; ● oskab selgitada rehvi ebaõiget kulumist ja selle põhjusi; ● oskab selgitada naastrehvi kasutamise eeskirju ja nõudeid; ● oskab selgitada vale rehvirõhu tagajärgi; ● oskab selgitada tagajärgi, mis võivad tekkida, kui rattad on tasakaalustamata; ● oskab selgitada ohte, mis tekivad nõrgalt kinnitatud rattapoltide- mutrite puhul ning siis, ● kui paarisrataste vahele on kinni kiilunud võõrkeha; ● oskab nimetada rataste nõrga kinnituse tundemärke; ● oskab selgitada sõiduviisi mõju rehvide kulumisele; ● oskab selgitada eri rehvitüüpide valiku aluseid; ● oskab kirjeldada, kuidas mõjutavad auto sõidu- ja keskkonnaomadusi: <ul style="list-style-type: none"> ○ veotelgede arv ja paigutus autol; ○ massijaotus; ○ diferentsiaali lukustumine või lukustamisvõimalus; ○ veos (ka vedelik paakautos); ○ üle- ja alajuhitavus; ○ tuul; ○ sõiduki gabariidi väljaulatuvad osad;
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> ○ rehvid ja rehvirõhk; ● oskab selgitada, milline otstarve on sõiduki erivarustusel: <ul style="list-style-type: none"> ○ sõidumeerikul; ○ mitmesugustel haakeseadmetel; ○ kabiinil ja veokastil (furgoonil); ○ kastikallutil; ○ vahetuskerel; ○ luuktõstukil; ○ varuratta kinnitusel; ● teab kuidas nõuetekohaselt koostada ja kinnitada koormat ning katta seda nii, et koorem: <ul style="list-style-type: none"> ○ poleks ohtlik kaasliiklejatele; ○ ei piiraks juhi vaatevälja; ○ ei varjaks sõiduki tulesid; ○ ei varjaks numbri- ega tunnusmärke; ○ ei suurendaks oluliselt kütusekulu; ○ ei saastaks keskkonda; ● teab eri liiki (tükki-, puiste-, vedelik, suure- ja/või raskeveoste veoste ning ohtlike veoste veo põhinõudeid; ● oskab tuua näiteid sõiduki registreerimisest ja ehituslike muudatuste vormistamisest Transpordiametis. ● oskab selgitada kuidas sõidustiil mõjutab kütusekulu; ● oskab selgitada välistegureid, mis võivad mõjutada kütusekulu; ● oskab selgitada seost kütusekulu ning tee- ja ilmaolude vahel; ● oskab selgitada kuidas tehnohooldus ja kontroll mõjutavad säästlikku sõitu ja keskkonda; ● oskab selgitada, kuidas kütuste heitgaasid ja koostis mõjutavad keskkonda; ● oskab selgitada võimalusi vähendada heitgaasi kahjulikku mõju keskkonnale; ● oskab tuua näiteid mitmesugustest ainetest heitgaasis ja nende mõjust inimesele ning keskkonnale; ● oskab näidata linnaliikluse osa õhusaastes; ● oskab selgitada, kuidas tuleb sõidukit kasutada, et ei tekiks üleliigset müra ja heitgaase; ● oskab selgitada, mis võib põhjustada diiselmootori heitgaasi suurt suitsusust; ● oskab arvestada traktorite ja liikurmasinate juhtimise eripärast ning aeglasest liikumisest tulenevaid ohtusid, sh teistele liiklejatele;
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • teab, et erinevate masinamarkidega liikluses osalemise eel tuleb eelnevalt omandada õiged juhtimisvõtted kinnisel territooriumil sõitmisel; • oskab aeglase liikumiskiirusega masinaid ja agregaatide tähistada vastavalt liiklusreeglite nõuetele. • oskab tähistada ülegabariidilisi masinaid ja agregaatide vastavalt liiklusreeglite nõuetele; • teab täiendavatest ohtudest, mis tulenevad ülegabariidiliste masinate ja agregaatidega teedel liiklemisel; • suudab täita kõiki ohutus- ja keskkonnakaitsenõuded traktoritega liiklemisel mis tulenevad kütuse, määrdeainete, pidurivedelike, konserveerimismäärdeainete, taimekaitsevahendite ja jahutusvedelike kasutamisel; • teab ja oskab vastavalt reageerida, kui traktori käiguosa on määrdunud ja võib tekitada täiendavaid ohtusid teistele liiklejatele;
Kohustuslik kirjandus	Määrab teooriaõpetaja õpilasele individuaalselt lähtuvalt kaasaegsete õppematerjalide võimalustest.

T 3	Liiklusohutus
Õppe sisu	<p>Vastavate teemaloengute läbimine, sh:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Videoloengud • Dokumendid • Slaidid • Testid
Õpiväljundid	<p>Koolitus peab andma õpilasele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ohutunnetuse riski vältimiseks; • oskuse hoiduda ohuolukordade tekitamisest ja nendesse sattumisest; • oskuse ohuolukorrast võimalikult ohutult väljuda. <p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab ette näha ohuolukordi ja tundma nende tekke põhjusi: <ul style="list-style-type: none"> ○ juhte, kellel puudub tähelepanelik hoiak teiste liiklejate suhtes; ○ väheste kogemustega juhte; ○ vähekaitstud liiklejaid; ○ liiklejaid, kelle liikumisvõime on mingil moel piiratud; ○ mõnede autode ja autorongi juhtimise ning liikumise eripära; ○ sõitu eriviisil koormatud sõidukitega; ○ sõitu vahelduvates tee- ja ilmaoludes; ○ sõitu vahelduvalt valge ja pimedal ajal; ○ loomade teele ilmumist;

	<ul style="list-style-type: none"> ● oskab hinnata ohu võimalikku iseloomu; ● oskab kirjeldada ohutuid juhtimisvõtteid ohuolukordades; ● oskab arvestada liiklejate võimalikke liiklusreeglite sätete tõlgendusi kujutatud olukorras; ● oskab kirjeldada liiklusõnnetusi, mis võivad tekkida: <ul style="list-style-type: none"> ○ teelt välja sõitmisel; ○ kaldumisel vastassuunavööndisse; ○ manöövri sooritamisel, kui pole antud nõuetekohast suunamärguannet; ○ pöörde sooritamisel arvestamata õiget paiknemist; ○ vasak- või tagasipöörde sooritamisel arvestamata tagant tulevat sõidukit; ○ vasak- või tagasipöörde sooritamisel arvestamata vastutulevat sõidukit; ○ kokkupõrkel vastutuleva sõidukiga, mis on vasakpöördel; ○ samaliigiliste teedega ristmiku ületamisel; ○ kõrvalteelt peateele sõitmisel; ○ sõitmisel peateel, jälgimata teeandmiskohustuse täitmist; ○ reguleeritava ristmiku ületamisel; ○ möödasõidul ühest sõidukist; ○ möödasõidul mitmest sõidukist; ○ reguleerimata ülekäigurajal (otsasõit jalakäijale); ○ reguleeritaval ülekäigurajal (otsasõit jalakäijale); ○ ristmikult välja sõites (otsasõit jalakäijale); ○ jalgrattatee ületamisel; ○ möödumisel ühissõidukipeatuses seisvast bussist või trollist; ○ möödumisel trammipeatusest ja seal seisvast trammist; ○ kui tee on halvasti valgustatud; ○ sõitmisel piiratud või halva nähtavuse tingimustes; ○ ulukite ilmumisel teele; ○ tuule mõjul liikuvale sõidukile; ● teab varalise kahjuga lõppevad õnnetusi; ● teab inimvigastusega lõppevad õnnetusi; ● teab surmaga lõppevad õnnetusi; ● oskab ohuolukorda kujutava joonise abil või tegeliku õnnetuse käigu kirjeldamisega selgitada tõenäolisi tegureid, mis võisid mõjutada õnnetuse teket, kulgu, tagajärgi; ● oskab tuua näiteid, kus juht peab tegutsema ajapuuduses, teabepuuduses, kui ta ei saa hinnata oma võimeid õigesti; ● oskab ette näha tekkivat ohuolukorda ja on võimeline selgitama juhi psüühikaga seotud tegureid, mis võivad muuta liiklusolukorra keerukust; ● oskab selgitada miks liiklus peab olema reeglistatud; ● oskab selgitada miks inimesed ei järgi alati liiklusreegleid;
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • oskab selgitada miks inimesed ei arvesta alati keskkonnakaitsenõudeid; • oskab selgitada liikluskultuuri alust – vastutustunnet; • teab milla tohib pukseerida painduva ühenduslüluga, jäiga (varda- või kolmnurgakujulise) ühenduslüluga, osaliselt toetatuna; • ühenduslüli kohta esitatavaid nõudeid (tähistus, pikkus); • teab lubatud suurimat kiirust; • teab ühenduslülist tingitud õigeid pukseerimisvõtteid; • teab pukseeriva ja pukseeritava sõiduki juhtide vaheliste leppemärguannete vajadust ja sisu; • teab töö- ja puhkeaja kohta käivate õigusaktide põhilisi sätteid.
Kohustuslik kirjandus	Määrab teooriaõpetaja õpilasele individuaalselt lähtuvalt kaasaegsete õppematerjalide võimalustest.

T 4	Liikluspsühholoogia
Õppe sisu	<p>Vastavate teemaloengute läbimine, sh:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Videoloengud • Dokumendid • Slaidid • Testid
Õpiväljundid	<p>Koolitus peab andma õpilasele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • lugupidava hoiaku teiste liiklejate ja looduskeskkonna suhtes; • oskuse hinnata ja arendada endas liikluskultuuri (olukorra ettenägemise võimet, arukust, otsustusvõimet, vastutustunnet); • teadmised juhile vajalike võimete kohta; • oskuse täielikult rakendada oma võimeid ohuolukorra tekkimisel. <p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab selgitada vajadust ette näha olukorda, kuhu ta võib sattuda, ja teada, kuidas selles tegutseda; • oskab selgitada eksliku käitumise tulemusel tekkida võivaid võimalikke liiklusõnnetusi; • oskab selgitada inimese psühhofüsioloogilisi omadusi; • oskab selgitada juhi tegutsemise skeemi (ärrituse mõju meeleorganile, juhi reageerimisaeg ja reaktsioon); • oskab selgitada juhi töös esmatähtsaid psüühilisi protsesse – mõtlemist ja tähelepanu jaotamise võimet; • oskab selgitada reageerimise tähtsust, seda eriti ajapuuduses; • oskab selgitada reageerimisaja pikkust sõltuvalt juhi tervisest, väsimusest, joobeseisundist, • emotsionaalsusest ja teistest teguritest; • oskab selgitada reageerimisajal läbitavat teepikkust (km/h ja m/s kohta); • oskab selgitada ärrituse mõju silmadele; • oskab selgitada vaatevälja piiratust;

	<ul style="list-style-type: none"> ● oskab selgitada vaatevälja sõltuvust sõidukiiruse muutumisest; ● oskab selgitada nägemisteravuse erinevust vaatevälja eri osades; ● oskab selgitada kontrastsuse (objekti taustast erinevuse) mõju; ● oskab selgitada silmade pimedusega kohanemise aega; ● oskab selgitada silmade valgusega kohanemise aega; ● oskab selgitada nägemisteravuse sõltuvust east; ● oskab selgitada nägemisillusioonide tekke põhjusi; ● oskab selgitada vastu liikuva sõiduki kauguse hindamisel tehtavaid vigu; ● oskab selgitada kauguse hindamisel tehtavaid vigu udus; ● oskab selgitada vastu liikuva sõiduki kiiruse hindamisel tehtavaid vigu; ● oskab selgitada kuidas mingile esemele kinnistunud pilk mõjutab sõidujoont; ● oskab selgitada tähelepanu jaotuvust, ümberlülitust ja hajuvust; ● näidete varal oskab nimetada meeleorganeid, mis on juhi töös seotud kuulmis-, haistmis-, puute- ning liikumistajuga; ● näidete varal oskab selgitada tundeelamuste (emotsionaalsuse) mõju: <ul style="list-style-type: none"> ○ mõtlemisvõimele, tähelepanule ja reageerimisajale; ○ ümbritsevale tegelikkusele ja iseendale; ○ tundepeinge (stressi) kasvule (erutus, ärritus, mure, tervislik seisund ja teised halva meeleolu kaasmõjurid); ○ liiklusohu suurenemisele; ● oskab selgitada tegureid, mis mõjutavad juhi reageerimisaega ja sellest sõltuvalt reageerimismaad; ● oskab selgitada tegureid, mis mõjutavad sõiduki peatumismaa pikkust, sealhulgas pidurite rakendusmaad (-aega), aeglustusmaad ja pidurdusmaad; ● oskab selgitada kuidas sõidukiiruse kasv mõjutab aeglustusmaa pikkust; ● oskab selgitada pilgu ümbersuunamiseks kuluvat aega; ● oskab selgitada sõiduki sise- ja välispeeglite kasutamiseks kuluvat aega; ● oskab selgitada tasa- ja kumerpeeglist paistva eseme nähtava kauguse erinevust; ● näidete varal oskab selgitada, kuidas juht saab vältida ohuolukorda sattumist ja sõita kaitslikult; ● oskab selgitada, miks ohtliku iseloomuga käitumisviisideks on agressiivsus, impulsiivsus, ameti- või isikupositsiooni rõhutamine; ● oskab selgitada võimalikke pingeallikaid liikluses, pingeseisundi mõistet ja olemust ning pinge mõju liiklusohutusele; ● oskab selgitada teatava intellektuaalse ja emotsionaalse taseme saavutamise vajadust, vastamaks hea käitumise nõuetele;
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> ● oskab selgitada vajadust tunda juhi kutse-eetikat (kutsekohustust, kutseau); ● oskab selgitada reaalsustaju vajadust; ● oskab selgitada enesekriitilisuse vajadust; ● oskab selgitada vastutustunde vajadust; ● oskab selgitada noorte mees- ja naisjuhtide selliseid erinevusi oma võimete hindamisel ja rakendamisel, mis võivad olla põhjustatud rühma iseärasustest; ● oskab kirjeldada ohte liiklusreeglite nõuete mittetäitmisest; ● oskab kirjeldada ühe ja sama liiklusnõude erinevast tõlgendamisest; ● oskab kirjeldada keskkonna mitteametust; ● oskab kirjeldada mis on grupisurve (kaasliiklejate käitumismalli omaksvõtmine) ja millest tekib grupisurvega kaasaminek; ● oskab kirjeldada negatiivse grupisurve eeldusi liiklusõnnetusteks; ● oskab kirjeldada isiksuseomadusi, mis võimaldavad kergesti alluda grupisurvele; ● oskab kirjeldada isiksuseomadusi, mis ei lase alluda grupisurvele; ● oskab kirjeldada eeskujulikku käitumist, mis avaldab teistele head mõju; ● kuidas isiklikud motiivid ja varasemad kogemused mõjutavad juhi käitumist; ● oskab kirjeldada väsimuse tunnuseid; ● oskab kirjeldada väsimuse mõju liiklusohutusele; ● oskab kirjeldada väsimuse mõju nägemisele; ● oskab kirjeldada väsimuse mõju liigutuste koordineerimisele; ● oskab kirjeldada väsimuse mõju enesehinnangule; ● oskab kirjeldada milline on alkoholi ja narkootiliste ainete mõju tajule; ● oskab kirjeldada millest sõltub alkoholi põlemise aeg organismis ning millal tohib pärast alkoholi tarvitamist juhtida sõidukit; ● oskab kirjeldada ohte, mis tekivad, kui sõidukit juhitakse alkoholi- või narkojoobes; ● oskab kirjeldada tagajärgi, mis võivad tekkida liikluses, kui sõidetakse alkoholi- või narkojoobes või teatud ravimite mõju all; ● oskab kirjeldada ohte, mis võivad tekkida mobiiltelefoni kasutamisel sõidu ajal;
Kohustuslik kirjandus	Määrab teooriaõpetaja õpilasele individuaalselt lähtuvalt kaasaegsete õppematerjalide võimalustest.

T 4	Liiklusalased seadused ja määrused
Õppe sisu	Vastavate teemaloengute läbimine, sh: <ul style="list-style-type: none"> ● Videoloengud ● Dokumendid

	<ul style="list-style-type: none"> ● Slaidid ● Testid
Õpiväljundid	<p>Koolitus peab andma õpilasele:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Koolituse käigus peab õpilasele selgitama neid õigusakte, mis määravad juhi ohte ennetava ja keskkonda säästva hoiaku. <p>Pärast koolitust õpilane teab:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● õppesõidu kohta kehtestatud nõudeid; ● eritalituse sõiduki tunnuseid ja nende sõidukite erimärguannetest (sinise, punase ja kollase vilkuriga) tulenevaid kohustusi teistele liiklejatele; ● jalgratturile ja mopeedijuhile kehtestatud nõudeid; ● loomveoki, looma ja käsikäru liiklejale kehtestatud nõudeid; ● kuidas peab juht tegutsema liiklusõnnetuse korral; ● liiklusseadusest tulenevaid liiklejate kohustusi ja õigusi; ● milline on liikluskindlustuse süsteem ja kuidas sõlmitakse kindlustuslepinguid; ● juhi vastutust liiklusalaste rikkumiste korral ja rikkumiste menetlemine; ● sõiduki registreerimise korda; ● tehnõulevaatusel sõiduki kohta esitatavaid nõudeid; ● nõuded mootorsõiduki (autorongi) tehnoseisundi ja varustuse kohta; ● nõudeid sõiduki, veose ja sõitjate kohta; ● nõudeid suur- ja/või raskeveose veol; ● nõudeid sõiduki ja juhi suhtes, kui sõidetakse välismaale; ● autojuhi ametikoolituse üldisi aluseid.
Kohustuslik kirjandus	Määrab teooriaõpetaja õpilasele individuaalselt lähtuvalt kaasaegsete õppematerjalide võimalustest.

1.2 Sõiduõpe

S 1	Sõiduki käsitlemine
Õppe sisu	Luuakse eeldused enne sõidu alustamist enda ja teiste liiklejate ohutuse tagamiseks vajalike oskuste kujunemiseks.

Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● oskab kontrollida järgmiste seadmete ja veose vastavust esitatavatele nõuetele: <ul style="list-style-type: none"> ○ pidurid; ○ rattad; ○ rool; ○ valgustusseadmed; ○ märgutuled; ○ helisignaalseade; ○ klaasipuhastid; ○ poripõlled; ○ tahavaatepeeglid; ○ haakeseaded; ○ autorongi piduri- ja elektriühendused; ○ veose paigutus ja kinnitus. ● oskab otsustada, kas haagist tohib vedukiga ühendada; ● oskab otsustada, kas on vaja puhastada laternaid, aknaid ja numbrimärke;
Iseseisva töö sisu	Harjutamise jätkamine kuni õpilane saavutab ohutu ja keskkonda säästva sõiduki käsitlemise vilumuse tasemel, mis on vajalik sõiduõppe jätkamiseks.

S 2	Sõiduki juhtimine õppeplatsil
Õppe sisu	Luuakse eeldused ohutu ja keskkonda säästva veoauto käsitlemisoskuste kujunemiseks, mis on vajalikud sõiduõppe jätkamiseks vähese liiklusega teedel.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● oskab kontrollida uste suletust; ● oskab kasutada juhiistme ja rooliasendi reguleerimisvõimalusi parima sõiduasendi saavutamiseks; ● oskab kasutada kõiki juhtseadiseid ja jälgida kõiki kontrollseadmeid; ● oskab reguleerida kõiki tahavaatepeegleid ja kontrollida vaatevälja ning pimedat ala peapööramisega; ● oskab kasutada turvavööd õigesti, aidata sõitjatel turvavööd kinnitada ja sellest vabaneda, aidata erinevas vanuses lastel kasutada õiget turvavarustust; ● oskab sooritada kõiki sõidueksami esimeses järgus kontrollitavaid harjutusi: <ul style="list-style-type: none"> ○ mootorit käivitada külmalt ja soojalt, sooja, külma ja niiske ilmaga, pärast väljasuremist; ○ sõitu alustades anda märku enne liikumise alustamist, alustada sõitu sujuvalt suunamata pilku pedaalidele, sõidu alustamisel jälgida ümbritsevat liiklust, sujuvalt alustada sõitu tõusul;

	<ul style="list-style-type: none"> ○ reguleerida slaalomit tehes sõidukiirust siduri abil, oskama sõita slaalomit edaspidi; ○ peatuda sujuvalt, pidurdades ettenähtud kohas, seismajäämisel rakendada abinõusid sõiduki iseenesliku liikuma hakkamise ○ vältimiseks; ○ hoida rooli õigesti, pöörata rooli vastavalt sõidukiirusele; ○ juhtida autot piiratud alal vastavalt harjutusskeemidele, sõita vasaku või parema küljega äärejoone lähedale ja peatuda nii, et rattad ○ puudutavad seda, paigutada autot laadimisplatvomi äärde; ○ tagurdada otsesuunas, pöördega vasakule, paremale ja boksi; ○ tagurdada sellises asendis, mis annab talle võimaluse täpselt manööverdada ja oma tähelepanu jaotada; ○ tagurdada otsesuunas ja pöördega (tagurpidi slaalom); ○ alustada sõitu mitmesuguse kaldega tõusul ja langudel nii edasi- kui ka tagasisuunas, seisupiduri abil ja ilma; ○ peatada autot laugel tõusul ning hoida seda paigal siduri või sõidupiduriga; ○ rakendatud seisupiduri korral valida sobivat käiku ja pärast mootori käivitamist sõita edasi- või tagasisuunas; ○ vahetada käiku, valida sobivat käiku vastavalt auto kiirusele ja mootori pöörlemissagedusele, mootoriga pidurdamiseks lülitada madalamat käiku, tõusul lülitada mõnelt kõrgemalt käigult sisse esimest käiku ja hoida siduri või sõidupiduri abil autot paigal, käiku nii, et väheneks kütusekulu, heitgaasi kogus ja mootorimüra; ○ pidurdada sujuvalt mitmesugustel teekatetel ja erinevatelt kiirustelt seismajäämiseni varem määratud kohal, kasutades õigeid pidurdusvõtteid; ○ pidurdada üksteisest järsult erinevate katetega teel õigete pidurdusvõtetega, ○ saavutamaks lühemat pidurdusteed; ○ kasutada õigeid pidurdusvõtteid tõusul ja langudel; ○ pöörata tagasi eri laiustega teedel; ○ pöörata tagasi ristmikul; ○ parkida parklas: ○ parkivate sõidukite vahele ja külgboksi;
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> ○ märgistatud parkimiskohale; ○ parkida nii paremal kui vasakul teepoolel, parkivate sõidukite vahele, märgistatud parkimiskohale; ○ sõita mitmesugustes tingimustes ja olukordades; ○ jälgida mõõdikute näite nii, et auto säilitaks valitud sõidusuuna; ○ jaotada tähelepanu ja anda märku nii, et auto säilitaks valitud sõidusuuna; ○ ühendada vedukiga kerghaagist ja kontrollida ühendusi; ○ lahutada kerghaagist vedukist; ○ võtta kasutusele abinõusid kerghaagise iseenesliku liikuma hakkamise tõkestamiseks.
Iseseisva töö sisu	Harjutamise jätkamine kuni õpilane saavutab ohutu ja keskkonda säästva sõiduki käsitsemise vilumuse tasemel, mis on vajalik sõiduõppe jätkamiseks.

S 3	Sõiduki juhtimine lii kluses
Õppe sisu	Luu a eeldused keerulisema ja tihedama lii klusega teedel liiklemiseks vajalike oskuste kujunemiseks.

Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● oskab sõitu alustada tee äärest, jälgides liiklust ja järgides teeandmise nõudeid; ● oskab valida õiget sõidurada ja sõidurida, kasutada teepeenart; ● oskab kasutada õigeid kurvisõiduvõtteid; ● oskab sõita kindlal sõidurajal ja kindlas sõidukireas, kasutada vastassuunavööndit möödasõiduks, kasutada naaberrada möödumiseks; ● suurendada kiirust pärast pööret või väljasõitu (nt hoovist) nii, et ei takistataks taga sõitjaid; ● oskab hoida ohutut ühtlast sõidukiirust; ● oskab valida kiirust, arvestades kiiruspiiranguid, teed ja teeolusid (ka poriga pritsimise ohtu), ilma- ja nähtavustingimusi, auto seisundit ja koormatust, isiklikke sõiduvõimeid, mitmesuguseid keskkonnamõjusid ja muid liiklustingimusi; ● oskab valida sobivat kiirust vastutulevate sõidukitega kohtumisel; ● valida teel vastutulevate sõidukite suhtes sobivat paika; ● jätta vähekaitstud liiklejatele teel piisavalt ruumi; ● oskab teel õigesti paikneda; ● oskab sõita ohutult teiste sõidukite ees, järel ja kõrval ning vahetada vajadusel sõidurada; ● kergendada taga sõitjate möödasõitu; ● aeglustada pidurdades nii, et pidurituli hoiataks taga sõitjat ettekavatsetud ● peatumisest õigel ajal. ● oskab liigelda ohutult enne ristmike ja ristmikel (nt: otsesõit, parempööre, vasakpööre jms); ● oskab liigelda ohutult ringristmikel; ● oskab sõita ühesuunalisel teel otse, sooritada vasakpööret, täita nõudeid, mis kehtivad reguleeritud või reguleerimata ülekäiguraja ja jalgrattatee sõiduteega ristumise kohal, sooritada tagasipööret; ● oskab peatuda ja parkida liiklusmärkide ja teiste liiklusreeglite kohaselt; ● oskab sooritada möödasõitu teel liikuvast või seisvast sõidukist, järjest mitmest sõidukist, valida möödumiseks ohutut kiirust; ● oskab sõita maanteel ja kiirteel arvestades liiklusrütmi, kiiruspiiranguid, liiklusmärke, jms; ● tähele panna eessõitva sõiduki juhi kavatsusi; ● vältida kahe rattalise sõiduki kõrval sõitmist ühel sõidurajal; ● arvestada suuremate sõidukite pöördeala laiust;
--------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> ● arvestada vajalikku külgvahet; ● vahetada sõidurada pidevjoont ületamata; ● oskab sõita ühesuunalisel teel; ● hoida ohutut pikivahet vähendamaks pidurdamise ja kiirendamise vajadust; ● oskab jälgida rongiteeliiklust, täita raudtee ületamise nõudeid, anda raudteesõidukile tee ja täita raudteeülesõidukohal nõudeid, mis käsitlevad peatumist, parkimist, möödasõitu ja juhi tegutsemist hädapeatumise korral; ● oskab jälgida trammiliiklust, anda teed trammi peale minevatele ja trammist väljuvatele sõitjatele ning täita nõudeid, mis kehtivad trammiteega teedel ja sätestavad trammile tee andmise kohustuse, peatumise ja parkimise trammitee läheduses, möödasõidu nõuded ning trammitee kasutamise rööbasteta sõidukite poolt; ● oskab järgida juhiseid (märgid jms) teetööde tegemise kohtades; ● teab ja oskab teel arvestada erinevate liiklejarühmade ja sõidukiliikidega (nt vähekaitstud liiklejate, suurte sõidukite, eritalituse sõidukite jt); ● oskab juhendada ohutu liiklemise nõuetest (liiklusmärgid, reguleerija märguanded, teemärgised, jms); ● oskab vältida liiklusõnnetust ja arvestada teiste liiklejatega teel.
Iseseisva töö sisu	Harjutamise jätkamine kuni õpilane saavutab ohutu ja keskkonda säästva sõiduki käsitlemise vilumuse tasemel, mis on vajalik sõiduõppe jätkamiseks.

S 4	Sõiduki juhtimine eriolukordades
Õppe sisu	Luu eeldused oma võimete/oskuste ja toimetuleku võimaluste hindamiseks äkkolukorras käitumiseks ning mõistmaks, et juhi võimalused äkkolukorras midagi ette võtta ohutuse taastamiseks on piiratud.

<p>Õpiväljundid</p>	<p>Pärast koolitust õpilane oskab:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● valida ohutut kiirust, piki- ja külgvahet eessõitjate, vastu sõitja ja teeserva suhtes rasketes ilmaoludes või piiratud nähtavuse korral; ● kasutada õigeid valgustusseadmeid; ● vältida teiste liiklejate pritsimist vee ja poriga; ● arvestada ohte, mis võivad kaasneda sõitmisel piiratud või halva nähtavuse oludes, on ettenägelik ja valmis reageerima; ● hinnata nähtavust kaug- ja lähitulede puhul märjal asfaldil, kuival asfaldil ning lumega kaetud teel; ● hinnata kaugust tugevalt ja nõrgalt helkivatest esemetest; ● sõita pimedas ja oskama ümber lülitada tulesid vastutulevate sõidukite ja möödasõidu puhul, valida õigeid tulesid vastavalt tee valgustatusele ning valida õigeid tulesid peatumisel ja parkimise; ● valida õiget kiirust, arvestades nähtavust, tee laiust ja suunda ning pimestusohu; ● valida sobivat paiknemist teel, arvestades: <ul style="list-style-type: none"> ○ vastutulevate sõidukite paiknemist; ○ takistusi, mida on raske märgata; ○ vähekaitstud liiklejaid; ○ koha sobivust peatumiseks ja parkimiseks; ● teadvustada ohte, mis kaasnevad sõiduga pimedal ajal; ● hoolitseda, et nähtavus oleks küllaldane; ● olla ettenägelik ja valmis reageerima ootamatutele ohtudele (nt metsloomad, või vähekaitstud liiklejad, kes ei kanna helkurit ega ole pimedal ajal nähtavad); ● kasutada erinevaid sõiduvõtteid libedal teel; ● arvestada nõudeid, mis kaasnevad sõiduga libedal teel; ● olla ettenägelik ja valmis reageerima ootamatutele libeda tee ohtudele (nt must jää).
<p>Iseseisva töö sisu</p>	<p>Harjutamise jätkamine kuni õpilane saavutab ohutu ja keskkonda säästva sõiduki käsitsemise vilumuse tasemel, mis on vajalik sõiduõppe jätkamiseks.</p>